

REM præclaram, Vir Nobilissime, præstitisti, & tuo præcipuè dignam ingenio, quod nodum hæctenus perplexum, brevi quidem illo, sed nervosissimo libello, feliciter adeo expediveris. Fatendum utique est mihi, me & gratissimo eum ante dies aliquot excepisse animo, & eâ per otium reverentiâ in illius incubuisse lectionem, quam cum tibi ipsi, tum scriptis tuis debeo. Visne jam porrò scire, ecquid, post lecta ac cogitata omnia, sentiam in ista controversia, quæ cultus nostri divini partem spectat aliquam? Dicam apertè atque ingenuè; quandoquidem ita fieri cupis

C 5

per

per amicitiaē sacra, perque illum
 τῆς γνησίας μουσικῆς amorem, quo me
 jam inde ab adolescentia teneri
 non ignoras, & cujus exactior
 scientia ἐκ νηπίων σωτήροφθ tibi est,
 sicuti de Arcadum gente scribit
 Polybius. Enimverò si Musices
 curam, quā juvenus imbueretur,
 ad νομοφύλακας καὶ τὰ πόλεων Ἰπιμελητάς
 pertinere arbitrati sunt Philoso-
 phorum Græciæ cordatissimi; quia
 mira quædam ejus vis est in utram-
 que partem, ad morum nempe in-
 geniorumque tum integritatem,
 tum corruptelam; unde rerum-
 publicarum ferè salus, aut interi-
 tus; quis non videt multò magis
 veræ in Deum religionis, hoc est
 Christianæ, interesse, quænam in
 templis, atque inter sacra usurpe-
 tur concentuum Musicorum ra-
 tio?

tio? eamque à sapientibus, & ta-
 lium gnaris, tuique similibus pe-
 tendam esse viris? Quanquam au-
 tem ad univèrsum Musices genus
 referri hæc possit consideratio, li-
 buit tamen contrahere eam tibi ad
 usum duntaxat admirandæ illius,
 & vetustatis venerandæ machinæ
 spiritalis, quam Græcorum Musici
ὄργανον ἐξόχως censuerunt vocandum,
Διὰ τὸ πολυαρμόνιον αὐτῶν & inter cætera
 omnia instrumenta Musica per-
 fectionem. Eliminas primò sacras
 extra ædes irreligiosum hujus, &
 huc usque receptum usum. Assen-
 tior tibi planissimè. Major enim
τοῖς ἁγίοις τόποις ac Deo dicatis tri-
 buenda est reverentia, quam ut
 Theatralis quædam & dulcibus
 fracta modis Musica, ἔσωφρονισμῶ
χάρειν, ἀλλὰ ψυχαγωγίας μόνον ψιλλῆς, po-
 puli,

puli, jam Deo non vacantis suo, aures illic aut detineat, aut, aliis intenti, ne afficiat quidem. Pergis deinde, & abusum hunc cum recto usu commutandum judicas. Adhibes sacris hymnis & ψαλμοῖς, dum solenniter in Ecclesia decantantur, Organi ejusdem συμφωνίαι, cum plenam majestatis, tum rebus divinis convenientissimam. Atque hanc ipsam ita limitas circumspicte, ita ex natura Musices attemperas, ut nemo, nisi qui ipse paullo sit δῆσι δαιμονέσειρ, ac nodum in scirpo quærere velit, ullam ex hac conjunctione superstitionem, aut vitium ullum in cultu religioso sibi jure possit imaginari. Observandum strictè censes τῆς Δωρῆς ἀρμονίας τὸ σεμνόν, & Pythagoræ celebratum apud veteres Spondæum. quibus modis

modis quid efficacius ad animos componendos, & in cœlestium rerum contemplationem, Deique conditoris majorem venerationem erigendos? Vitari jubes τὸ πικίλον, καὶ πολύτροπον καὶ πολυκαμπές, quod peritiores artifices plerumque confectantur in omni instrumentorum genere. Atqui istâ ratione modestam, simplicem, decoram ac gravem habebimus Musicam; quam cum severiores etiam Theologi in assæ vocis cantu probent, nescio quo colore, in Organi modulatione voci juncta, eandem queant improbare. Καὶ ἐμὲ τίνιω θὲς τῶν πεπεσιδύων, qui nullum hîc deprehendere valeo aut Judaïsmum, aut Papatum; sed utilitatem tecum comperio longè maximam. Imò affirmare audeo sanctè, me, ex quo
tem-

tempore laudabilis hic ritus apud
 nos est introductus, fructum ejus
 rei percepisse uberrimum. Taceo,
 in Anglia, Gallia, atque Italia idem
 olim evenisse mihi, quod tibi. Sum
 enim ex eorum quoque numero
 hominum, qui infirmitatis sibi
 conscii suæ, à stimulis atque inci-
 tamentis quibusdam externis in
 negotio pietatis, licitis tamen illis
 & honestis, non abhorrent. Ve-
 lim interim liberam horum om-
 nium manere usurpationem, ut-
 pote τῶν ἐχ' ἀπλῶς ἀναγκάων. Aperui
 candidè, Vir Amplissime, mentem
 meam, & prolixius fortassis quàm
 oportuit, dum pleraque quæ tua
 sunt tibi occino iterum. Verum-
 tamen necessitatem hanc impo-
 suisti ipsemet mihi, qui ita accu-
 ratè hoc tractas argumentum, ut
 nihil

nihil à me dici possit, quod à te non dictum sit priùs. Quæ aspergis subinde operi *καὶ ἐπανορθώσεως* aliorum quorundam errorum, singula suum habent pondus, & subactum tuum atque acre in talibus iudicium indicant. Non patitur autem epistolæ ratio, cuius modum jam excessi, uti quidquam de hisce in præsens scribam. Vale, virorum præstantissime, & divinæ Musices assertor doctissime, Vorstiumque tuum *Φιλόμυσον*, qui te *μουσικώτατον ἀσπάζεται*, eo quo dudum cepisti loco habere perge. Lugd. Bat. xxvi Febr. A° c l o l o c x l i .

Tui nominis Observantiss.

ADOLFVS VORSTIVS.

Nobi-